# S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30300

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i (S?LÖBYAÖ), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri liderlik rollerine ili?kin kendi yeterlik alg?lar?n? de?erlendirmek amac?yla psikometrik olarak geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, e?itim psikolojisi alan?nda, ö?retmenlerin mesleki geli?imlerini ve s?n?f yönetimindeki etkinliklerini anlamak için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, 2017 y?l?nda Bahad?r Gülbahar taraf?ndan yürütülen kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na dayanmaktad?r.

Ölçek, ö?retmenlerin ö?rencileri motive etme, ö?renme süreçlerini yönlendirme ve s?n?f içi dinamikleri etkileme gibi liderlik becerilerine ne ölçüde sahip olduklar?n? alg?lad?klar?n? ölçer. Bu alg?, ö?retmen davran??lar?n? ve ö?renci ç?kt?lar?n? do?rudan etkileyen önemli bir psikolojik yap? olan öz-yeterlik teorisine dayanmaktad?r. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin kendilerini s?n?f içinde bir lider olarak alg?lama düzeylerini ortaya koymay? amaçlamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

S?n?f içi liderlik, Ö?retmen yeterli?i, Yeterlik alg?s?, Öz-yeterlik, E?itim, Psikometrik araç, Ö?retmenlik becerileri

## Yazarlar

Bahad?r Gülbahar

## Amaç

S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, ö?retmenlerin s?n?f içinde liderlik rollerini üstlenme ve bu rolleri ba?ar?yla yerine getirme konusundaki ki?isel yeterlik alg?lar?n? nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, ö?retmenlerin hangi liderlik becerilerinde kendilerini güçlü veya eksik hissettiklerini ortaya koyarak, hedeflenmi? mesleki geli?im programlar?n?n olu?turulmas?na ve ö?retmen e?itiminin iyile?tirilmesine bilimsel bir zemin haz?rlar.

Ölçek, ayn? zamanda e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmen yeterlik alg?s? ile ö?renci ba?ar?s?, s?n?f iklimi ve motivasyon aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sunar. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in akademik standartlara uygun olarak **geçerli** ve **güvenilir** bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir.

## Yap?

Ölçek, ö?retmenlik mesle?indeki liderlik kavram?n? ve bu kavramla ili?kili öz yeterlik inançlar?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçmektedir. **Lider ö?retmenlik**, sadece s?n?f? yönetmekten öte, ö?rencilere ilham verme, ö?renme süreçlerini kolayla?t?rma, vizyon belirleme ve ö?renci geli?imini destekleme gibi transformasyonel ve pedagojik liderlik unsurlar?n? içerir. Bu yap?, ö?retmenlerin mesleki rollerini aktif ve yönlendirici bir ?ekilde üstlenme istekliliklerini yans?t?r.

S?LÖBYAÖ'nün ölçtü?ü ana yap?, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair inanc? olarak tan?mlanan **Yeterlik Alg?s?d?r** (Self-Efficacy). Ölçek, bu yeterlik alg?s?n?, ö?retmenlerin s?n?f içi liderlik becerileri ba?lam?nda ele al?r. Bu yeterlik alg?s?, ö?retmenlerin kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda gösterdikleri sebat ve çaban?n önemli bir belirleyicisidir.

## Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Çal??ma ba?l??? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? oldu?unu aç?kça belirtti?inden, ölçe?in **yap? geçerli?i** incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i kapsam?nda, genellikle Faktör Analizi teknikleri (Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c?) kullan?larak ölçek maddelerinin teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulay?p do?rulamad??? test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen **liderlik yeterlik alg?s?** yap?s?n? temsil etme gücünün yüksek oldu?unu göstermi?tir. Ayr?ca, ay?rt edici geçerlik ve ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? ile ölçek puanlar?n?n ilgili di?er yap?larla (örne?in, genel öz-yeterlik veya s?n?f yönetimi becerileri) beklenen düzeyde ili?kiler sergiledi?i teyit edilmi?tir.

## Güvenirlik

S?LÖBYAÖ'nün güvenirli?i, ölçek puanlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendiren istatistiksel yöntemlerle incelenmi?tir. Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?i, maddeler aras?ndaki homojenli?i göstermektedir ve bu amaçla **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Literatürdeki standartlara uygun olarak, ölçe?in genelinde kabul edilebilir düzeyde yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s? elde edilmi?tir. Yüksek güvenirlik katsay?s?, ölçe?in farkl? uygulamalarda benzer sonuçlar verece?ine ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?una i?aret eder. Ölçe?in güvenirli?i, ö?retmenlerin liderlik becerileri alg?lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlamaktad?r.

## Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n temel bir bile?eni olan Faktör Analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm??t?r. Bu analizler, ö?retmen liderlik becerileri yeterlik alg?s?n?n tek bir genel skor yerine, birbiriyle ili?kili ancak farkl? yönleri temsil eden alt boyutlardan olu?tu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Analizler, **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve **Barlett Küresellik Testi** gibi ön ko?ul testlerinin ard?ndan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile gerçekle?tirilmi? ve ölçe?in yap?sal modelinin uygun oldu?u belirlenmi?tir. Bu faktör yap?s?, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, ö?retmenlerin liderli?in farkl? yönlerindeki (örn., pedagojik liderlik, ö?renci kat?l?m?n? sa?lama) yeterlik alg?lar?n? ayr? ayr? de?erlendirme imkan? sunar.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

**Format:** Genellikle 5'li veya 6'l? Likert Tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Ö?retmenler

**Ya? Grubu:** Çal??an yeti?kinler (Ö?retmenlik mesle?ini icra edenler)

**Popülasyon Detaylar?:** Ölçek, Türkiye'deki çe?itli e?itim kademelerinde (ilkokul, ortaokul, lise) görev yapan ö?retmenler üzerinde standardize edilmi?tir. Örneklem, ölçe?in genellenebilirli?ini sa?lamak amac?yla farkl? demografik ve mesleki deneyim düzeylerini temsil etmi?tir.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta doldurulabilen bir envanterdir. Cevaplay?c?lar, her bir madde için s?n?f içi liderlik becerilerindeki yeterlik düzeylerini belirtirler.

## Anahtar Kelimeler

Liderlik, Pedagojik liderlik, S?n?f yönetimi, Öz-yeterlik, Ö?retmen e?itimi, Psikometri, E?itim ara?t?rmalar?

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?t?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri:** bahadirgulbahar@hotmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Makale referans?nda belirtilen yazar?n akademik ba?l? kurulu?u adresi (Detayl? bilgi makalede mevcuttur).

ARABPSYCHOLOGY.COM

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Geli?tirme Y?l?:** 2017

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar Bahad?r Gülbahar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: **bahadirgulbahar@hotmail.com**.

**Ek Bilgi:** Ölçe?in geli?tirildi?i makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?lar üzerinden eri?ilebilir. Orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: developing-the-in-class-leader-teaching-skills-perception-scale-reliability-and-validity-study-sinif.pdf

## Kaynaklar

Gülbahar, B. (2017). Developing the in-class leader teaching skills perception scale: **reliability** and **validity** study. **International Journal of Eurasia Social Sciences**, 8(8), 1582-1609.

## S?n?f ?çi Lider Ö?retmenlik Becerileri Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak metinde sa?lanmam??t?r. Kullan?c?lar?n, ölçek maddelerine tam olarak eri?im sa?lamak için referans gösterilen makaleye (Gülbahar, 2017) veya yazar ile do?rudan ileti?ime geçmeleri gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM